

GIZARTE KONTSEILUAREN OSOKO BILKURAK HIRU AURREKONTU-ALDAKETA ONARTU DITU, 300.000 EUROko ZENBATEKOAREKIN, IRAKASKUNTZA- ETA ZIENTZIA-EKIPAMENDURAKO

EHUK 32 mikrokredentzialen prezioa baliozkotu du bere prestakuntza-eskaintzarekin

Euskal Herriko Unibertsitateko Gizarte Kontseiluaren azken Osoko Bilkurak oniritzia eman zion martxoaren 12an unibertsitateko hainbat titulazioren 32 mikrokredentzial berriren prezioa baliozkotzeko proposamenari, UPV/EHUren prestakuntza-eskaintza jarduneko ikasle eta langileei zabaltzea ahalbidetzen baitute.

Unibertsitateko mikrokredentzialak iraupen laburreko prestakuntza-esperientzietan lortutako ikaskuntzaren emaitzak baliozkotzen dituzten ziurtagiriak dira. Ekin-tza horiek aurrekontu propioa dute Next Generation funts europarren esparruan, eta ikastaro espezializatuetan eskuratutako gaitasun espezifikoak aitortzen dituzte, hala nola trebakuntza labur bat, egungo lan-merkatuaren eskaeretara egokitzeko diseinatuak. Ziurtagiri horien programazioa 15 kreditutik beherakoa da, eta kreditu bakoitzaren prezioa ez da 200 eurotik gorakoa.

Testuinguru horretan, Euskal Herriko Unibertsitateko Gizarte Kontseiluaren osoko bilkurak, Graduondoko Batzordeak proposatuta, **EHUK antolatutako unibertsitateko 32 mikrokredentzialen prezioak baliozkotu zituen**. Baliozkotutako mikrokredentzial asko informazio-teknologiei lotutako gaitetara bideratzen dira, adimen artifizialeko, zibersegurtasuneko edo industria- eta ingurumen-gaitetako hainbat programaren bidez.

Hala, programa hauek nabarmentzen dira: **AAko Agenteentzako Sarrera**; AA komunitateko managerek erako, edo ChatGPT enpresan: nola lan egin IA-rekin modu eraginkor eta etikoan. Industriaren eremuan, nabarmentzekoak dira oinarritzeko 2D ikuspegia edo 3D Avanzad ikuspegia, CO₂ atzitzearen hastapenak, erre-

gai sintetikoak edo industria-prozesuen automatizazioa. **EHUKo Gizarte Kontseiluaren Osoko Bilkurak onartutako beste mikrokredentzial batzuek gai sozialak aipatzen dituzte**, hala nola haurren eta nerabeen aurkako sexu-erasoak tratatzeko programa bat edo Genozidioa: definizioak. Historia eta eztabaida izeneko programa bat, egungo kontzeptu bati buruzkoa.

Era berean, osoko bilkura berean, eta Ekonomia eta Finantza Batzordeak proposatuta, **unibertsitate-hedapeneko 10 ikastarora arteko prezioak onartu ziren**. Ikastaro horien artean, softwarearen segurtasunari edo zibersegurtasunari lotutako hainbat gai daude, hala nola Zibersegurtasunaren sarrera eta oinarriak ikastaroaren lehen edizioa, Gertakarien aurreko ikerketa eta erantzuna, edo Erasoko zibersegurtasunari eta defentsa aktiboari buruzko beste batzuk.

Bilkura berean, eta Ekonomia eta Finantza Batzordeak proposatuta, **hiru aurrekontu-aldaketa onartu ziren, 300.000 euroko zenbateko metatuarekin**, irakaskuntza- eta zientzia-ekipamendurako. Era berean, EHUko irakasle eta ikertzaileentzako ordainsari-osagarri gehigarri zenbait errekurtsio ebatzi ziren, eta Gizarte Kontseiluaren 2025eko abenduaren 31ko aurrekontuaren likidazioaren egoerak onartu ziren, dagokion auditoretza-txostenarekin batera.

Magdalena Barrenetxearen jaraunspena EHU-ri onartzea

Euskal Herriko Unibertsitatearen Gizarte Kontseiluaren Osoko Bilkurak, martxoaren 12an egindako bilkuran, **oniritzia eman zion EHUri Magdalena Barrenetxea Barrenetxearen jaraunspena** -2024ko udan Bilbon hil zena- **onartzeari**. Pertsona horrek bere testamen-

tuan adierazi zuen bere jaraunspena Euskal Herriko Unibertsitateko Neurozientzia Sailera bideratu nahi zuela, garuneko gaixotasunak eta gaixotasun neurologikoak eta, bereziki, Alzheimer eta Parkinson gaixotasunak ikertzeak eragindako gastuak finantzatzeko.

TXOSTEN ZIENTIFIKOAK (ZIFRAK: 2025) ERAKUSTEN DU EMAKUMEEK PRESENTZIA HANDIAGO DUTELA I+G PUBLIKOKO ENPLEGUAN

Emakumeak gehiengoa dira unibertsitatean, baina ordezkaritza txikia dute oraindik STEM arlo batzuetan

'Científicas en Cifras 2025' txostenak erakusten duenez, nahiz eta aurrerapen ukaezinak lortu diren enpleguan, prestakuntzan eta emakumeak zientzia-sisteman sartzean, benetako berdintasuna oraindik ere jomuga bat da, ez helmuga bat.

'Científicas en Cifras 2025' serie zientifikoen zortzigarren edizioa da, Zientzia, Berrikuntza eta Unibertsitateetako Estatu Idazkaritzako Emakume eta Zientzia Unitateak 2.460 pertsona baino gehiagoren erantzunetan oinarrituta egindako azterlana. Lan honen helburua da **zientzian genero-berdintasuna diagnostikatzea** eta dau den genero-aurrerapenak eta -arrakalak identifikatzea, bai eta Espainiako Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Sisteman (SECTI) ekitatea indartzeko gomendio batzuk ere. Berrikuntza gisa, edizio honetan pertzepzioen azterketa bat jasotzen da (inkesten eta talde fokalen bidez), 2022ko Zientziaren Legearen eta duela gutxiko beste araudi batzuen eragina ere ebaluatuz.

Unibertsitate-esparru hertsian, txostenak jasotzen du emakumeen parte-hartzea berriro handitu dela azken bi ikasturteetan. Gradu ikasketetan, 2014-2015 ikasturtean %54,2 izatetik (orduan lortu ziren datu txarre- nak) 2023-2024 ikasturtean %57 izatera igaro da; master-tituluetan, emakumeak %53,3 izatetik %56,4 izatera igaro dira 2023-2024 ikasturtean; **doktoregoetan, berriz, %49,6 izatetik %50,2 izatera igaro dira**. Hala ere, unibertsitatean genero-arrakalak aurrera egin duen arren, irakaskuntza-adarren arabera aldeak mantentzen dira.

Hala, **STEM (Zientzia, Teknologia, Ingeniaritza eta Matematika, ingelesezko sigletan) arloetako batzuetan emakumeen presentzia txikia da oraindik**. Bizitzaren Zientzietan ikasleen %62,3 emakumeak dira, eta Matematika eta Estatistikan %36,3 baino ez. Informatikan, emakumeen presentzia %17,2ra jaisten da; elikagaien zientzian eta teknologian, elikagai-ingeniaritzan, ehungintza-ingeniaritzan eta arkitekturan, berriz, emakumeen ehunekoa %60-65 da. Datu positibo gisa, 2018-2019 ikasturtetik joera-aldaketa ikusten da Ingeniaritzan eta Arkitekturan, arlo maskulinizatuenean, ikasketa-maila guztietan. Graduan, 2017-18 ikasturtean %25,0 izatetik 2023-24 ikasturtean %28,1 izatera igaro da; masterrean, %28,6tik %31,2ra; eta doktoregoan, %29,5etik %31,1era.

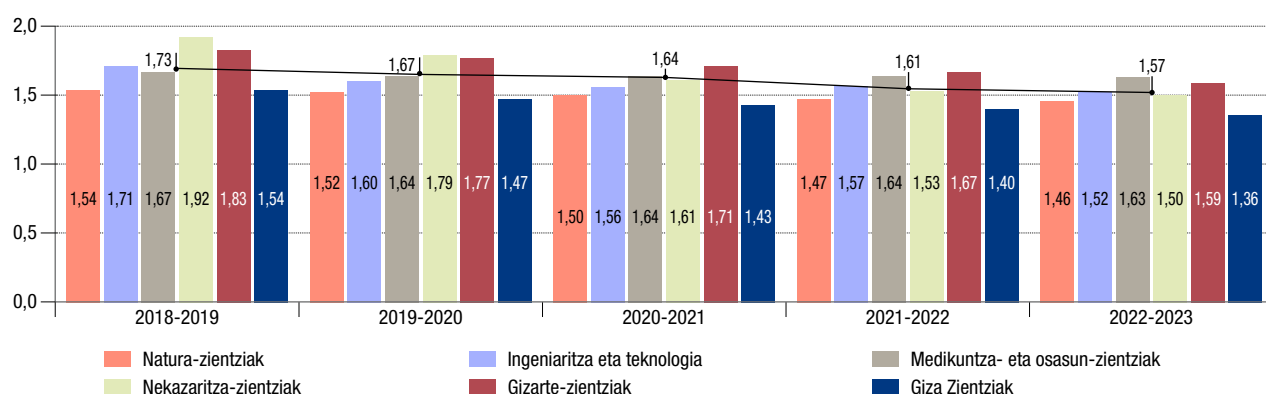
Era berean, **Espainiako ikertzaileen proportzioak egonkor jarraitzen du, eta 2014tik puntu 1 baino ez da igo, 2023an %39,6ra iritsi arte**. Administrazio publikoan, emakumeen ordezkaritza batezbestekoa baino gehiago hazi da I+Gn: 2014ko %45,9tik 2023ko %50,5era. Hala ere, enpresetako I+G sektorean emakumeen ordezkaritza txikia da oraindik, %31,2koa (2014an %31 zen).

Beste gako bat da emakumeen ikerketa-karreraren progresioan arazoak mantentzen direla, nahiz eta 'kristalezko sabaia' deiturikoa murrizten ari den. Txostenaren egileek agerian utzi dute **emakumeek ikerketa-karreraren duten aurrerapen profesionala 'hodi hautsiaren' efektuak markatzen duela oraindik ere**. Hala, ikerketa-karreraren hasierako etapetan parekotasuna badago ere, emakumeen proportzioa murrizten doa ikerketa-karrerak aurrera egin ahala, **eta oso gutxi dira posizio altuenera iristen direnak**.

Kasu horretan, lidergo-postuetan dauden emakumeen ordezkaritza oso gutxi hobetu da: emakumezko katedradunen eta emakumezko errektoreen %27 eta emakumezko zentroetako zuzendarien %37 baino ez dira emakumeak Espainian. Kristalezko sabaiaren indizeak emakumeek ikerketa-karrerako postu altuetan sartzeko dituzten zailtasunak neurtzen ditu, eta nabarmen murriztu da azken 5 urteetan: 2018-2019 ikasturtean 1,73 izatetik 2022-2023 aldian 1,57 izatera igaro da. Egungo beharakada-eritmoa eutsiz gero, **emakumeek gizonen ordezkaritza bera lortuko lukete ikerketa-karrerako mailarik altuenetan, 15 urteko batezbestekoan**.

Azkenik, txostenak agerian uzten du emakumeek gizonen hautematen ez dituzten oztupoak dituztela ikerketa-karreraren. Hala, inkestak erakusten du ikertzaileen %52,1ek uste duela lantaldeen barruan zeregin zientifiko zorrotzagoak esleitzea konfiantza-harremanetan oinarritzen dela *"irizpide objektiboetan baino gehiago"*. Ikerketa-karreraren gehien eragiten duten faktoreen artean, emakumeak eta gizonak bat datoz oztopo-atarik ezarekin, gehiegizko ordu-dedikazioarekin eta lan-ezegonkortasunarekin.

UNIBERTSITATEKO KRISTALEZKO SABAIAREN INDIZEAREN BILAKAERA, ARLO ZIENTIFIKO-TEKNOLOGIKOAREN ARABERA. (2018-2019 ikasturtetik 2022-2023 ikasturtera)

TXOSTEN BATEN ARABERA, HURRENGO 20 URTEETAN UNIBERTSITATEKO IKASLEEN ESKARIA EGONKOR ETA GORABEHERA HANDIRIK GABE MANTENDUKO DA

Unibertsitateko ikasleen kopurua % 11,2 hazi da 1998 eta 2023 artean, beherakada demografikoa gorabehera

Espainiako Unibertsitateetako Errektoreen Konferentziak (CRUE) argitaratutako «La Universidad Española en Cifras (2023/2024)» azken txostenak adierazten du unibertsitate-ikasketetan prestatzeko joera handitzea gazteen beherakada demografikoa konpentsatzen ari dela.

CRUEk argitaratutako txostena – irabazi asmorik gabe-ko elkarte, Espainiako unibertsitate-sistema gehiena biltzen duena, 50 unibertsitate publikotan eta 27 pribatutan banakatua – unibertsitatearen gaur egungo argazki zehatzenetako bat da. Lanak datu zorrotzak eman nahi ditu Espainiako unibertsitate-sistemaren jardunari buruz, nazioarteko unibertsitate-sistemekin (ELGA, EB) alderatuta, eta denboran izan duen bilakae-
ra aztertuta.

Azterlanak agerian uzten du **unibertsitate pribatuak nabarmen handitu direla azken urteetan**. 1980an 4 izatetik 2024an 36 izatera igaro baitira, eta per capita errenta handieneko erkidegoetan bildu dira (Madril, Katalunia eta Euskadi). Hala eta guztiz ere, Espainiak biztanle bakoitzeko unibertsitate gutxiago ditu ELGA-ko 11 herrialde handietatik 7k baino, eta, beraz, azterlanaren egileek uste dute *“hurrengo urteetan unibertsitate pribatuen azpisektorea hedatzen jarraituko dela”*.

Aipatutako beste gakoetako bat da Espainian unibertsitate-ikasketak egiten ari diren gazteen proportzioa *“bat datorrela EBko herrialdeen eta ELGAren portae-rarekin eta herrialdeko biztanleria aktiboaren prestakuntza-premiekin”*. Espainiako gazteen eta biztanleria aktiboaren ehunekoa EB-25eko eta ELGAko batez besteko balioen azpitik dago oraindik ere. Hala ere, informazioak erakusten du Espainiako goi-mailako lanbide-heziketaren maila nabarmen handiagoa dela aztertutako ia herrialde guztietan baino.

Era berean, aipatzen da Espainiako unibertsitateek gero eta ikasle gehiago erakartzen dituztela, herrialdeak aurre egin behar dion biztanleriaren zahartzea-

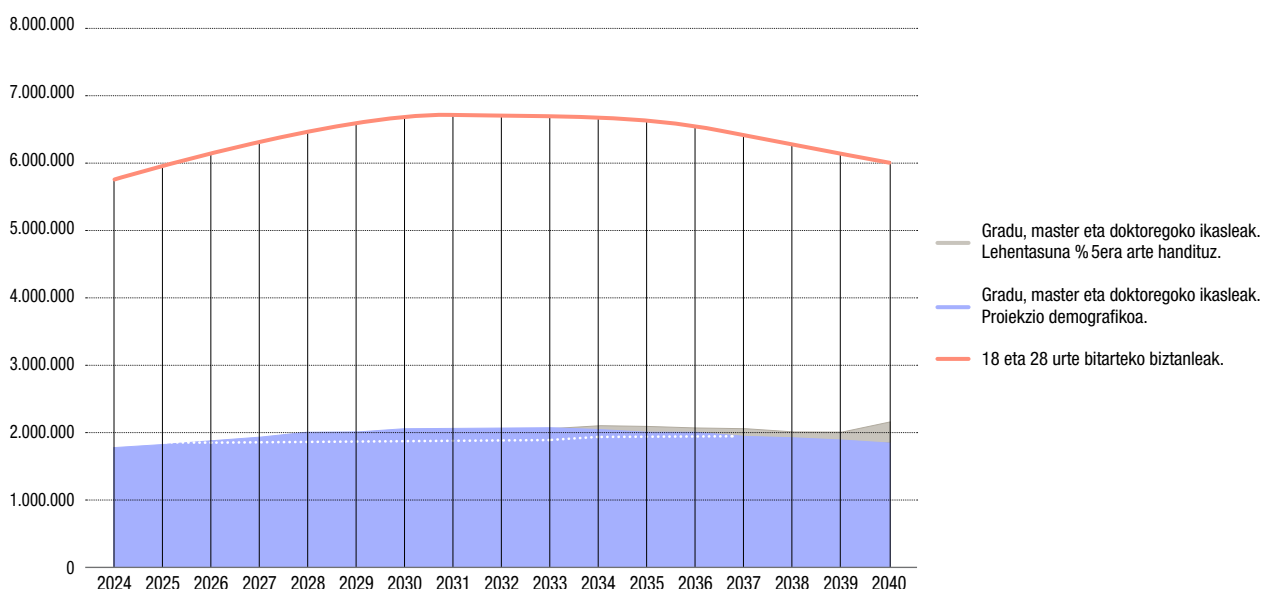
ren ondorioz. Hala, 1998 eta 2023 artean beherakada demografikoa nabarmena izan arren (-% 24,8 18-28 urteko biztanleen artean), **unibertsitateko ikasleen kopurua % 11,2 handitu da aldi horretan, ikasteko joera handitu izanaren ondorioz** (998ko % 21etik 2023ko % 31,7ra), hori bai, unibertsitate pribatuekiko erakarpen handiagoarekin (% 1,3tik % 8,1era 25 urtean).

Etorkizuneko proiektzioa

CRUEren azterlanaren beste giltzarrietako bat Espainiako unibertsitatearen etorkizuneko proiektzioa da, International Institute for Applied Systems Analysis erakundearen azterlanetatik abiatuta. **Lanaren egileek diotenez, Espainiak unibertsitate-titulua duen biztanleriaren ehunekoa handitu beharko luke, gaur egungo % 28,8tik 2050ean % 38ra**. Kasu honetan adierazten denez, unibertsitate-ikasketak egiteko egungo joera murrizten ez bada, Espainiako biztanleriaren bilakaera naturalaren ondorioz, datozen 30 urteetan helduen unibertsitate-prestakuntzaren helburua **“zailtasunik gabe lortu ahal izango da”**.

CRUEk erabiltzen dituen ikasketen arabera, Espainiako unibertsitate-sistemaren baterako eskaera *“egonkor eta gorabehera handirik gabe mantenduko da hurrengo hogeitaz urteetan, gradu, master eta doktoregoko 1,7 milioi ikasle ingururen magnitudean”*. Testuinguru horretan, txostenaren egileek uste dute posible dela 2025. eta 2035. urteen artean hazkunde txiki bat izatea eta azken bosturtekoan murrizteko arriskua izatea, 2020. oinarri-urtearekin alderatuta.

18 ETA 28 URTE BITARTEKO BIZTANLERIAREN PROIEKTZIOA ETA UNIBERTSITATEKO IKASLEEN ESTIMAZIOA (2024tik 2040ra)

UNIBERTSITATE PUBLIKOEN GASTU-AURREKONTUAREN GUZTIZKO EXEKUZIOA IA 11.950 MILIOI EURORA IRITSI ZEN 2023an, 2022an BAINO % 5,4 GEHIAGO

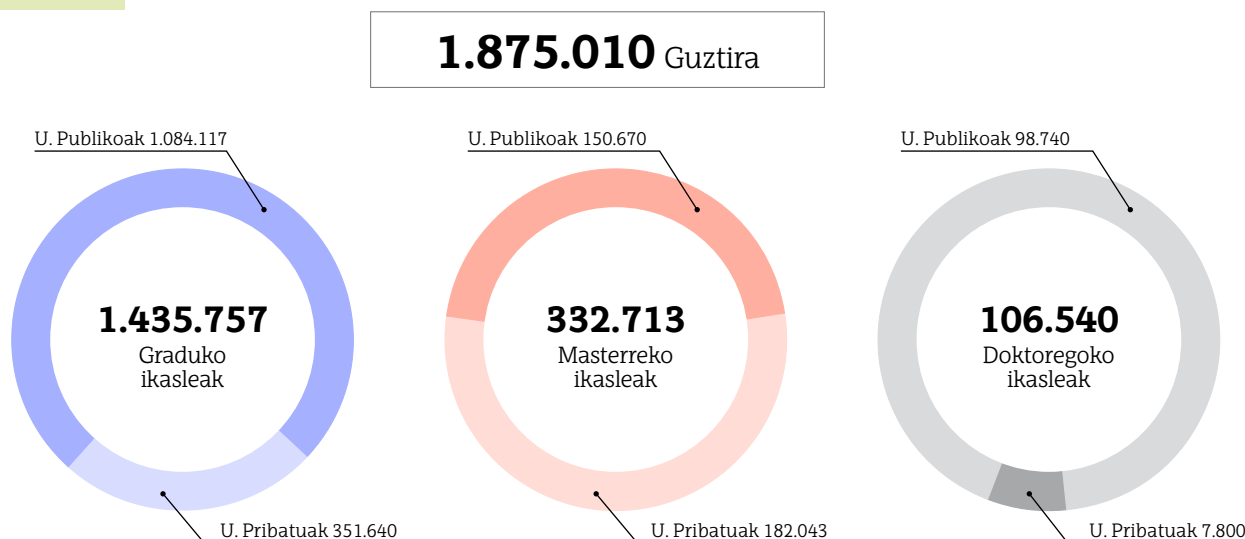
Euskal Autonomia Erkidegoa da, Gaztela eta Leonekin batera, langileria-gastuaren buru, unibertsitate-aurrekontu osoarekin alderatuta

Argitaratu berri da Espainiako unibertsitate-sistemari buruzko azterlana, 92 unibertsitateren, 50 publikoren eta 42 pribaturen inguruan antolatua, eta aurrekontuaren tamainari edo egiturari buruzko hainbat datu islatzen ditu.

Hezkuntza, Lanbide Heziketa eta Kirol Ministerioak 2025/2026 ikasturteko Espainiako Unibertsitate Sistemaren Datuei eta Zifrei buruz egindako azken azterlana oso argazki zehatza ematen du Espainiako Unibertsitate Sistemaren (SUE) egiturari buruz. Zifra handiek erakusten dutenez, **1.875.000 ikasle inguruk osatzen dute SUE, eta 341.000 ikasle baino gehiago matriku-**

latu dira azken ikasturtean. Era berean, irakasle eta ikertzaileek (II) 150.000 pertsona baino gehiago dituzte, eta horietatik % 45,3 emakumeak dira. Gaur egun, sistemak graduko 3.400 titulazio baino gehiago eskaintzen ditu (horiei masterreko 4.162 titulazio eta doktoregoko 1.228 titulazio gehitu behar zaizkie).

GRADUKO IKASLEEN AURREIKUSPENA (2025-2026 ikasturtea)

Beste gako garrantzitsu batzuez gain, hala nola barne-mugikortasuna, nazioartekotzea, beka-sistema edo unibertsitateko ikasleen laneratze-aukerak, dokumentuak **ekonomia- eta aurrekontu-egitura** erakusten du. Kasu honetan, eta 2023ko datuekin, SUEk erakusten du unibertsitate publikoen gastu-aurrekontuaren guztizko exekuzioa ia 11.950 milioi eurokoa izan zela, hau da, 2022an zenbatutako zifrak baino % 5,4 handiagoa.

Euskadi da langile-gastuaren buru. Unibertsitateen batez bestekoak aurrekontuaren % 64,8 bideratzen du partida horretara, baina Gaztela eta Leongo unibertsitate publikoak eta UPV/EHU dira sailkapen nazionalaren buru, % 78,4 eta % 77,4, hurrenez hurren. **Bi erkidegoak dira sailkapen nazionalaren buru, halaber, ondasun eta zerbitzuetako gastuen partidan, guztizko gastuaren gainean.** Hala, parametro horren batez besteko nazionala % 12,9koa da, eta Gaztela eta Leonen, berriz, % 16koa; Euskadin, berriz, % 14,9koa da.

Espainiako unibertsitateen ekonomia- eta aurrekontu-egiturari buruzko kapitulu horretan bertan nabarmentzen da Euskal Unibertsitate Publikoan eta Kantabriakoan direla baxuenak unibertsitate-matrikulen tasen eta prezio publikoen ehunekoak. Hala, adierazle horrek % 12,5eko pisua du unibertsitate-sistemako diru-sarrerara guztietan; Kantabrian, berriz, % 7ra iristen da, eta EHUren kasuan, % 7,1era (aitzitik, Madrilgo unibertsitate publikoetan % 18,5era iristen da).

Azterlanaren arabera, **EHUK EAEko aurrekontuekiko duen mendekotasun-maila % 76,7koa da, eta unibertsitate-sistemako batezbestekoa, berriz, % 66,2koa.** Madrilgo unibertsitateak dira beren autonomia-erkidegoko aurrekontuekiko mendekotasun txikiena dutenak (% 59), eta Errioxak, berriz, % 81,8ko mendekotasun-maila du finantzaketa autonomikoarekiko.